

אוניברסיטת תל אביב

בבית הדין המשמעתי – באוניברסיטת תל אביב

ד-2020-11

בפני ס. הממונה על המשמעת - פרופ' אמיר חורי

החלטה - הכרעת דין

רקע

הנקבל הינו תלמיד שנה א' לתואר ראשון בהנדסה מכנית. ביום 12/2/2020 התקיימה בחינה במסגרת הקורס "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1" אליה היה רשום הנקבל. אין חולק כי בשעה 10:58, במהלך הבחינה, יצא הנקבל לשירותים וכי שהה שם מספר דקות (כ-9 דקות) עד לשעה 11:07. גם אין חולק שמשגיח בבחינה מצא בתא השירותים, במהלך הבחינה, ואחרי יציאת הנקבל מאותו תא השירותים, טלפון נייד השייך לנקבל ואשר היה מונח תחת לפח בתא השירותים. הקובלנה נשוא תיק זה הוגשה נגד הנקבל בשל האירוע הנ"ל ובשל כך ייחסה הקבילה לנקבל שני אישומים: 1. הפרת הוראות בבחינה 2. הונאה.

ביום 28.7.2020, קיימתי ישיבת הוכחות מקוונת באפליקציית זום שבה השתתפו ב"כ הקבילה, הנקבל, הסניגורית מטעם הנקבל וכן מזכירת הבחינות, אשר הופיעה כעדה מטעם הקבילה, ונחקרה בחקירה נגדית על ידי הסניגורית מטעם הנקבל. כמו כן, גם הנקבל העיד, להגנתו, וגם נחקר בחקירה נגדית על ידי ב"כ הקובלת.

שתי שאלות בתיק זה:

1. האם הנקבל הפר הוראות בכך שהחזיק בטלפון נייד במהלך הבחינה ולא מסרו למשגיחים כנדרש על פי הוראות הבחינה.

2. האם אכן מתקיימת הונאה במקרה זה בכך שהנקבל עשה שימוש בטלפון הנייד במהלך שהותו בתא השירותים כאמור?

אכריע בדברים לפי סדרם:

1. העבירה בדבר הפרת הוראות

במהלך החקירה הנגדית הודה הנקבל בצורה ברורה וחד משמעית כי למעשה שיקר לאחראית בדבר נסיבות אחזקת מכשיר הטלפון בשירותים. וכך אמר הנקבל במהלך החקירה הנגדית לשאלות ב"כ הקובלת:

הנקבל: כן הוא עדיין היה אצלי ואחרי שעה ומשהו הלכתי לשירותים למספר 2 ואז גיליתי שהטלפון עדיין איתי והטעות שלי הייתה שהחבאתי אותו והמשכתי ולא עשיתי מה שצריך לעשות.

הקובל: מה הכוונה לא עשיתי מה שצריך?

הנקבל: בגלל שהמשגיחה דיברה איתי וזה נכון שיקרתי לה.

הסניגורית: אתה מתכוון למלכה מזכירת הבחינות שראינו?

הנקבל: כן, שהייתה בשיחה.

הקובל: היא לא משגיחה היא מזכירת בחינות.

הסנגורית: כשדיברה ושאלה למה הטלפון היה שם.

הנקבל: היה לי בראש שאם אני יגיד לה זה יגרום לי בעיות ואמרת את הדבר הראשון שחשבת

בעניין זה אין לי כל ספק שהנקבל הפר את ההוראות בדבר אחזקת טלפון נייד בזמן בחינה. לא זו אף זו, במקום להודיע לאחראים שכך עשה בשוגג (כמו שהוא טען) הנקבל מודה כי למעשה הסתיר את הנייד בחדר השירותים ואף הודה בחקירתו כי שיקר לאחראית על הבחינות (העדה) באומרו שהטלפון נפל ממנו בשירותים מבלי ששם לב לכך.

נכון הוא שהנקבל העיד ולמעשה הסביר לבית הדין שהוא חשש מהשלכות השכחה שלו וחשש כי בחינתו תיפסל ולכן אמר את הדבר הראשון שעלה לו בראש. אבל, עניין זה וחרף חששו, אינו מרפא את הפגם החמור שנפל בהתנהלותו זו. ולכן, לפי הודאתו, אני מרשיע את הנקבל בהפרת הוראות והייתי, אף מוסיף, שאותה הפרת הוראות ארעה בנסיבות מחמירות.

לפיכך, אני מרשיע את הנקבל בעבירה בדבר הפרת הוראות.

2. העבירה בדבר הונאה

הנקבל עמד על כך, שהוא כלל לא השתמש בנייד ולא רימה בבחינה. וכי משגילה את דבר הנייד ששכח בכיסו, הוא נכנס ללחץ ובחר להסתירו במקום להודיע מפאת חשש מההשלכות של הדבר. במאמר מוסגר אוסיף כי, הסניגורית אף ציינה נתון, שלא אומת, כי הנאשם בכלל נכשל בבחינה נשוא תיק זה. כאמור לא אייחס משקל לנתון זה שלא אומת באמצעות עדים ו/או ראיות. הקבילה עמדה על כך שהנסיבות האופפות את המקרה מצביעות בעליל על הונאה תוך שימוש בטלפון נייד (אי מסירת הנייד, לקיחתו לשירותים, שהייה של זמן ממושך בשירותים והסתרתו שם).

גם אם יש היגיון בטענות הקבילה, וגם אם הן נשמעות לי סבירות בהחלט, עדיין לא הוצגה ראיה חותכת בדבר הונאה ו/או העתקה באמצעות הטלפון הנייד. הואיל ובדיני נפשות עסקינן, והואיל ומדובר במטריה המדמה יותר למשפט פלילי מאשר משפט אזרחי, אין אני יכול להסתפק בהוכחה לפי מאזן ההסתברויות אלא עליו להיות משוכנע, מעבר לכל ספק סביר, בדבר גרסת הקבילה. וכאמור, אין בפני, בהתאם לחומר הראיות במהלך החקירה והדין ובכלל, כל ראיה חותכת כאמור. ולפיכך, אני מזכה את הנקבל מהאשמה בדבר הונאה בתיק זה.

ייקבע מועד לטיעונים לעונש הנוגע להרשעת הנאשם בהפרת הוראות, והמזכירות תודיע לצדדים על מועד זה.

ניתן 8/8/2020 בהיעדר הצדדים. יפורסם ללא שם הנקבל

פרופ' אמיר חורי
סגן הממונה על המשמעת

אוניברסיטת תל אביב

בבית הדין המשמעתי – באוניברסיטת תל אביב

ד-11-2020

בפני ס. הממונה על המשמעת - פרופ' אמיר חורי

החלטה - גזר דיןרקע

הנקבל הנו תלמיד שנה א לתואר ראשון בהנדסה מכנית. ביום 12/2/2020 התקיימה בחינה במסגרת הקורס "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1ב" אליה היה רשום הנקבל. אין חולק כי בשעה 10:58, במהלך הבחינה, יצא הנקבל לשירותים וכי שהה שם מספר דקות (כ-9 דקות) עד לשעה 11:07. גם אין חולק שמשגיח בבחינה מצא בתא השירותים, במהלך הבחינה, ואחרי יציאת הנקבל מאותו תא השירותים, טלפון נייד השייך לנקבל ואשר היה מונח מתחת לפח בתא השירותים. הקובלנה נשוא תיק זה הוגשה נגד הנקבל בשל האירוע הנ"ל ובשל כך ייחסה הקבילה לנקבל שני אישומים: 1. הפרת הוראות בבחינה 2. הונאה.

בהחלטתי מיום 8.8.2020 הרשעתי את הנקבל בעבירה בדבר הפרת הוראות. ואף ציינתי שעבירת הפרת ההוראות אשר בה הורשע, ארעה בנסיבות מחמירות בשל כך שהנקבל גם הסתיר את הנייד וגם, הודה במהלך חקירתו הנגדית, כי שיקר לאחראית על הבחינות לאחר הבחינה.

ביום 31.8.2020 התקיימה ישיבה שבה השתתפו הנקבל/המורשע וכן נציגותו וכן ב"כ הקובלת. ב"כ הקובלת ביקש להחמיר בענישה בשל הנסיבות וביקש כי יוטל, בנסיבות העניין, עונש של הרחקה בפועל ללא אפשרות המרה בעבודות שירות. ב"כ הנקבל (המורשע) ביקשה שלא יוטל עונש כזה הואיל וכל התנהלותו של הנקבל, גם אם היתה לא תקינה, נבעה מבהלתו בזמן הבחינה לאחר שגילה, לגירסתו, כי שכח את הנייד בכיס שלו בטעות, במהלך הבחינה. וזו בעצם השאלה המרכזית שעלתה בדיון בשלב הטיעונים לעונש.

דין

התלבטתי קשות איך להכריע בעניין. מחד מדובר בהרשעה בעבירה של הפרת הוראות (שלווה בזיכוי מהעבירה בדבר הונאה), והכל כמפורט בהחלטתי מיום 8.8.2020. מאידך, הנסיבות של העבירה בדבר הונאה היו די חמורות כאמור לעיל וכמתואר בהחלטתי מיום 8.8.2020.

אני מחליט שלא להטיל עונש של הרחקה. מדובר בעבירה של הפרת הוראות אשר לגביה כברגיל אין מטילים עונש של הרחקה בפועל ללא עבודות שירות. זאת ועוד, אמנם הנסיבות שתוארו לעיל מציינות את העבירה באור מאוד שלילי אבל, בבואינו לשקול את חומרת העונש הוא אמור להיות כזה המשקף עריכת איזון בין חומרת הענישה לבין העבירה. לא הוכח, שימוש בפועל בנייד, וכן לא הוכח מה היה המניע בדבר הסתרת הטלפון הנייד בשירותים, ולכן במקרה של ספק, אין להחמיר עם הנקבל דווקא, כי בכל זאת מדובר במטריה משפטית המדמה למשפט הפלילי ששם הנטל הוא על התביעה (הקבילה) ולא על הנאשם (גם לעניין חומרת הענישה).

ואוסף, ברמה רטורית, אם לא היו בפני מספיק ראיות להרשיע את הנקבל בעבירה בדבר הפרת הוראות (ולהביא להרחקה בפועל ללא אפשרות של המרת העונש בעבודות שירות), איך זה שבבואי לגזור עונש לעניין העבירה בדבר הפרת הוראות אטיל עונש המשתווה (לפחות בפורמט שלו) לעונש היאה לעבירת בדבר הונאה דווקא?

מאידך, לא ייתכן שההרשעה כאן תידמה לכל הרשעה רגילה בעבירה של הפרת הוראות מפני שנסיונותיה שונות וחמורות יותר. מצד שלישי, וכפי שהוסבר על ידי ב"כ הנקבל/המורשע, בישיבה מיום 31.8.2020, מדובר בקורס חוסם שבין כה מאריך את לימודי המורשע וחוסם אותו מלהמשיך בלימודיו עד לאחר שיצליח בקורס, ולכן מסיבה זו אין זה צודק להטיל עונש של הרחקה בפועל ללא אפשרות המרה בעבודות שירות, שכן הדבר יהווה משום עונש 'כפול'; קרי- גם קורס חוסם וגם הרחקה בפועל ללא אפשרות המרה.

בשל כל השיקולים הללו, אני מחליט להטיל עונש של הרחקה בפועל עם אפשרות המרה בעבודות שירות. ובאותה נשימה אציין, שבנסיונות המקרה, ראוי כאן הטלת עונש מחמיר יותר מתיק הפרת הוראות רגיל.

לפיכך, ומתוך רצון ליצור אותו איזון בענישה, אני מטיל על הנקבל את הוענשים המצטברים הבאים:

1. פסילת הבחינה והקורס נשוא תיק קובלנה זה (הקורס: "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב1")

2. הרחקה בפועל של שני סמסטרים: א' ו- ב' בשנה האקדמית, 2020-2021, שהיא השנה האקדמית הנוכחית תשפ"א, ואשר ניתן להמיר כל סמסטר מהם בעבודות שירות בהיקף של 40 שעות (לכל סמסטר, 80 שעות במצטבר), ואשר יבוצעו, באם כך יבקש המורשע להמיר את עונש ההרחקה כאמור, ורק בתיאום מראש ובאישור רשויות האונברסיטה הרלוונטיות. יודגש ויובהר שאם הנקבל/המורשע לא יבצע את מלא השעות כי אז יחול עונש ההרחקה בפועל על החלק היחסי של ההרחקה שבעבורו לא בוצעו עבודות שירות. קרי – אם, למשל, יבצע הנקבל/המורשע 45 שעות כי אז הוא יוכל להמיר רק את העונש בעבור סמסטר א בלבד. ועונש ההרחקה בפועל מסמטר ב יחול שכן לא במקרה כזה בנקבל לא ייחשב כמי שקיים את קיים את מלא השעות הבנדרשות בכדי להמיר את עונש ההרחקה בפועל.

3. עונש על תנאי של 2 סמסטרים, ואשר תקף למשך שנתיים מיום מתן ההחלטה ואשר ייכנס לפועל ויופעל בכל מקרה של הרשעה בעבירה אחרת בדבר הונאה ו/או הפרת הוראות בעתיד.

ניתן 8/9/2020 בהיעדר הצדדים

יפורסם ללא שם הנקבל

פרופ' אמיר חורי
סגן הממונה על המשמעת